

BENDRAS LAIŠKAS

DĖL SGD IMPORTO IŠ RUSIJOS SUSTABDYMO

2024 m. rugsėjo 16 d.
Vilnius

Mes, parlamentų Europos reikalų komitetų pirmininkai,

pabrėždami, kad Rusijos karo Ukrainoje metu energetika naudojama kaip hibridinis ginklas prieš Europą, o Ukrainos energetikos sektorius tapo strateginiu karinių išpuolių taikiniu, todėl svarbu, kad visi bendrai suprastume šią naują saugumo realybę,

pažymėdami, kad ankstesnė Europos priklausomybė nuo rusiškų dujų atspindi trumparegiškumą, kuris suteikė Rusijai įrankių manipuliuoti tiekimu ribojant dujų srautus, o tai sukėlė didelę energetikos krizę, dėl kurios smarkiai nukentėjo Europos vartotojai ir pramonė bei buvo pakirstas pasitikėjimas ES,

primindami, kad ES jau pripažino energetinę nepriklausomybę ir atsparumą kaip pagrindines saugumo sistemos sudedamąsias dalis, deda daug pastangų šioje srityje bei pasiekė reikšmingų rezultatų, o ES valstybės narės, prasidėjus karui Ukrainoje ir Europą ištikus energetikos krizei, pademonstravo vienybę ir solidarumą laipsniškai nutraukdamos dujų importą iš Rusijos,

pripažindami, kad, siekiant galutinio tikslo – visiškai nutraukti rusiškos kilmės energijos išteklių importą, ES turi imtis tolesnių veiksmų,

suprasdami, kad priimti būtinus sprendimus nėra lengva ir kad juos įgyvendinti yra sudėtinga,

reiškiame rimtą susirūpinimą dėl to, kad Europos Komisijos komunikate „RePowerEU“ nurodytas tikslas iki 2027 m. visiškai atsisakyti energijos importo iš Rusijos nėra įgyvendinamas. Didžiausia kliūtis - didėjantis suskystintų gamtinių dujų (SGD) importas iš Rusijos, kuris ne mažėja, o didėja;

pabrėžiame, kad toliau pirkdama SGD iš Rusijos, ES išlaiko priklausomybę nuo šalies, kuri energiją naudoja kaip hibridinį ginklą ir manipuliavimo priemonę; tai kenkia ES vienybei ir mažina visuomenės pasitikėjimą;

atkreipiame dėmesį į tai, kad kiekvienas Rusijai už energiją sumokėtas euras padeda finansuoti jos vykdomą karą prieš Ukrainą ir kelia tiesioginę grėsmę ES. Kiekvienas mokėjimas stiprina Rusijos ekonominį pajėgumą tęsti agresyviuosius veiksmus, įskaitant karą Ukrainoje;

primename, kad siekiant užtikrinti energetinį saugumą, labai svarbu įvairinti ir plėsti energijos šaltinius;

laikomės nuomonės, kad būtina visiškai nutraukti importą iš Rusijos ir kad ES turi tai padaryti kuo greičiau, visų pirma parodydama tvirtą politinę valią ir sustabdydama SGD importą iš Rusijos;

pabrėžiame, kad esami SGD terminalai ir bet kokie papildomi SGD pajėgumai, kurie ateinančiais metais bus pastatyti valstybėse narėse, turėtų atlikti savo pirminį tikslą – įvairinti dujų importo maršrutus ir sudaryti sąlygas ES nustoti importuoti dujas iš Rusijos, o ne atvirkščiai. Šie pajėgumai neturi tapti atsargine galimybe rusiškoms dujoms patekti į Europą;

akcentuojame, kad sprendimas nutraukti energijos importą iš Rusijos turi būti ilgalaikis įsipareigojimas. Turime ir toliau ryžtingai stiprinti savo saugumą ir atsparumą ieškodami ES vertybes atitinkančių sprendimų, net jei juos įgyvendinti būtų sudėtinga;

pažymime, kad ES, ypač veikdama kolektyviai, ne tik turi galimybę, bet ir yra atsakinga už vertybėmis pagrįstų sprendimų priėmimą. Sustabdydama SGD importą iš Rusijos, ES sustiprins vieningą atsaką į Rusijos veiksmus, pademonstruos tvirtą politinę valią ir sustiprins ES saugumą, kartu pabrėždama vertybes, kurių pagrindas – taika ir stabilumas;

raginame Europos Komisiją, Europos Parlamentą, nacionalinius parlamentus ir ES valstybių narių vyriausybes:

1. sutelkti dėmesį į didėjančią grėsmę ES ir nacionaliniam energetiniam saugumui, kurią kelia SGD importas iš Rusijos;

2. imtis konkrečių priemonių, kad Rusijos SGD nebūtų importuojamos į ES, ypač iš neatidėliotinų sandorių rinkos – šią praktiką reikėtų nedelsiant nutraukti. Be to, kuo greičiau spręsti likusių ilgalaikių sutarčių klausimą;

3. skubiai imtis veiksmų, kad būtų pasiektas Europos Komisijos nustatytas tikslas ir užtikrintas 2027 m. sausio 1 d. terminas, iki kurio turi būti nutrauktas dujų, įskaitant SGD, importas iš Rusijos.

4. tęsti diplomatines pastangas stiprinti santykius su patikimais energijos tiekėjais iš kitų regionų, pavyzdžiui, Vidurinės Azijos, Artimųjų Rytų, JAV ir Norvegijos. Tai padės užtikrinti stabilų

ir įvairiapusį energijos tiekimą ir neleis ES priklausomybę nuo Rusijos energijos pakeisti priklausomybe nuo kitų nestabilių tiekėjų;

5. didinti investicijas ES lygmeniu į naujų energetikos technologijų, susijusių su švariais energijos šaltiniais, kūrimą. Tai padidins energetinį saugumą, sukurs tvarius ilgalaikius sprendimus ir sustiprins Europos pramonės konkurencingumą pasaulyje;

6. stiprinti ekonominius ir socialinius pereinamojo laikotarpio mechanizmus, kad būtų sušvelnintas bet koks trumpalaikis poveikis vartotojams ir pramonei. Valstybės narės turėtų turėti galimybę remtis solidarumo mechanizmais, kad dėl šio sprendimo nė viena šalis neliktų be energijos šaltinių.

7. Stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą, kad šis klausimas būtų sprendžiamas veiksmingiau, dalijantis gerąja patirtimi.

Agnieszka Pomaska

Lenkijos Respublikos Seimo
Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkė

Bogdan Klich

Lenkijos Respublikos Senato
Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas

Edmunds Cēpurītis

Latvijos Respublikos Saeimos
Europos reikalų komiteto pirmininkas

Peeter Tali

Estijos Respublikos Rygikogo
Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas

Žygimantas Pavilionis

Lietuvos Respublikos Seimo
Europos reikalų komiteto pirmininkas

Gusty Graas

Liuksemburgo Didžiosios Kunigaikštystės
Deputatų rūmų Europos reikalų,
bendradarbiavimo, užsienio prekybos ir platesnio
regiono komiteto pirmininkas

Heikki Autto

Suomijos Respublikos Eduskuntos
Didžiojo komiteto pirmininkas

Harris Georgiades

Kipro Respublikos Atstovų rūmų
Užsienio ir Europos reikalų komiteto
pirmininkas

Anton Hofreiter

Vokietijos Federacinės Respublikos Bundestago
Europos Sąjungos reikalų komiteto pirmininkas

Giulio Terzi di Sant'Agata

Italijos Respublikos Senato
ES politikos komiteto pirmininkas

Ondřej Benešík

Čekijos Respublikos Deputatų rūmų
Europos reikalų komiteto pirmininkas

Caroline van der Plas

Nyderlandų Karalystės Atstovų rūmų
Europos reikalų komiteto pirmininkė